Jüdische Pester Zeitung.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פּרענומערירען
אונד דער פּרענומעראציאָנס-פּרייז בעגינגט מיט דעם עמפּפֿאנג דעס ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאָן בעפֿינדעט זיך אין פּעסט
אלט-גאססע נו' 1.
וואָהין מאן אויך דיא פּרענומעראציאָנסגעלדער צו זענדען בעליעבט.

יידישע פּעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט דרייאמאל וואָכענטליך
מאָנטאג, מיטטוואָך אונד פֿרייטאג.
אונד קאָסטעט
פֿיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולדען עסט.-וועהר.
האלביעהריג 5 " "
פֿיערטעליאהר 2 גול' אונד 50 קר' ע.-וו.
פֿירס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולדען עסט.-וועהר.
האלביעהריג 5 גול' אונד 50 קר' ע.-וו.
פֿיערטעליאהר 2 " " 75 " "

Nr. 51, ניינטער יאהרגאנג | פּעסט, מיטטוואָך יט אייר ה.ת'ר'ל'ז'. | Pest, den 2. Mai 1877.

דער קריעג.

נאָך איטמער קיינע שלאכט. פֿאָם רוסיש-טירקישען קריעגס-שױא-פּלאטצע איזט זייט פֿרייטאג קיינע וויכטיגע נאכריכט איינגעטראָפֿפֿען. דיא אנהאלטענדען רעגנערישען וויטטערונגען, דאס אנשוועללען דער פֿליססע אונד דיא פֿיעלען איבערשוועממונגען הינדערן דיא ארמעען אן איהרעם פֿאָררריקען. אייסערדעם זינד דיא שטראסען אונד באהנען אין דער טירקייא, בעזאָנדערס אין דער אזיאטישען טירקייא, ניכט זאָ פֿאהרבאר אונד ניכט זאָ נאָך אללען געגענדען אויסגעבייט, וויא זיא אין פֿראנקרייך אונד דייטשלאנד זינד, וועסהאלב אויך דאָרט דאס שנעללע פֿאָרמארשירען ניכט זאָ לייכט צו בעווערקשטעלליגען איזט. דאצו איזט נאָך דיא טירקישע קריעג-פֿיהרונג איינע זעהר לאנגזאמע אונד שלעפּפּענדע, וויא וויר דיעס בערייטס אים טירקיש-סערבישען קריעגע געזעהען האבען. עס ווירד היער דאהער ניכט זאָ שנעלל צוגעהען, וויא ביים דייטש-פֿראנצאָזישען קריעגע פֿאָם יאהרע 1870. דאמאלס ריקטע דער פֿרייסישע קראָנפּרינץ אן דער שפּיטצע דער דייטשען ארמעע אין פֿראנקרייך איין, אונד איילטע ראש פֿאָרווערטס אינס אינגערע דעס לאנדעס. שאָן אין דען ערסטען טאגען דעס מאָנאטס אויגוסט פֿאָלגטע איינע שלאכט נאָך דער אנדערן אונד ביז צום 1-טען סעפּטעמבער וואר דיא גאנצע פֿראנצאָזישע הייפּט-ארמעע געשלאגען אונד בעזיעגט. — דא אבער מיססען וויר אונס שאָן דאראיף געפֿאסט מאכען, דאס עס ניכט זאָ איילינג אונד זאָ ראש צוגעהען ווערדע.

מאן איזט וואָהל שאָן אונגעדולדיג, מאן איזט בערייטס נייגיעריג צו וויססען, נאך וועלכער זייטע היין זיך דער זיעג נייגען ווערדע, נאמענטליך וויר אין אונגארן מאָכטען אם שנעללסטען פֿאָן איינער גראָסען רוסישען ניעדערלאגע האָרען; אבער וויר מיססען אונס שאָן יעטצט אן געדולד געוואָהנען אונד אונזערע נייגירדע בעצעהמען.

פֿיעלע אונזערער געעהרטען לעזער האבען אן אונס דיא פֿאָדערונג געשטעללט, אונזערע צייטונג אין דיעזען אייסערסט-וויכטיגען צייטען טעגליך ערשיינען צו לאססען, דא איהגען דער צווישען-טאג פֿאָן איינעם בלאטטע צום אנדערן צו לאנגע איזט. וויר מאָכטען זיכער זעהר גערנע איהרעם וואונשע נאכקאָממען; אבער וואָצו ניטצט איין טאג-בלאטט, ווענן ניכט יעדען טאג בעזאָנדערעס נייעס צו מעלדען איזט? ווענן וויר ביישפּיעלס-וועיזע זייט פֿרייטאג טעגליך איין בלאטט הערויסגעגעבען העטטען, זאָ העטטע וואָהל דער לעזער יעדען טאג איין פֿריש-געבאקענעס בלאטט, אבער קיינע בעזאָנדערס וויכטיגען נייאיגקייטען צו לעזען בעקאָממען. מאן פֿראגע נור דיא לעזער דער גראָסען דייטשען אונד אונגארישען טאגע-בלעטטער אונד זיא ווערדען עס זאגען, דאס זיא טעגליך, אונגעהייער גראָסע פּארציאָנען צו פֿערשלוקען האבען, אָהנע דארין פֿיעל נאהרהאפֿטעס אונד בעפֿריעדיגענדעס צו פֿינדען.

זאָללטען זיך אינדעססען דיא טאגע עראייגניס-רייכער געשטאלטען, זאָללטען דאנן שנעלל נאָך איינאנדער בעזאָנדערס וויכטיגע נאכריכטען איינטרעפֿפֿען, זאָ האבען וויר בערייטס איינען פּלאן, אונזערען ג' לעזערן דיעזע נייאיגקייטען וויא אם פֿריהעסטען מיטטהיילען צו קאָננען. זאָבאלד נעמליך אן דעם טאגע, אן וועלכעם אונזער בלאטט ביז יעטצט ניכט צו ערשיינען פּפֿלעגט, איינע בעזאָנדערס וויכטיגע נאכריכט איינטרעפֿפֿען זאָללטע, זאָ ווערדען וויר זאָפֿאָרט איין עקסטרא-בלאטט הערויסגעבען אונד עס אונזערען ג' לעזערן צושיקען. הייטע אם דרוק-טאגע אונזערעס בלאטטעס ברינגען וויר אללע דיא ביז 3 אוהר נאכמיטטאגס איינגעלויפֿענדען נאכריכטען, זאָ דאס וויר אין אונזערען „אללערנייעסטען דעפּעשען" דאס בעריכטען, וואס אנדערע טעגליך איינמאל ערשיינענדען בלעטטער ערסט מאָרגען בעריכטען קאָננען. זאָללטע אבער מאָרגען איינע האָכ-אינטערעססאנטע נאכריכט אנלאנגען, ווערדען וויר אלזאָגלייך איין עקסטרא-בלאטט הערויסגעבען אונד עס זאָפֿאָרט עקספּעדירען. אונזערע ג' פּרענומעראנטען ווערדען זיך דורך דיא לעזער דער גראָסען טאגעבלעטטער דיא איבערצייגונג פֿערשאפֿפֿען קאָננען, דאס וויר אונזערעס פֿערשפּרעכען נאכקאָממען אונד איהנען דיא וויכטיגסטען נאכריכטען רעכטצייטיג מיטטהיילען. ווענן אלזאָ אונזערע ג' לעזער אויסער דעם געוואָהנליכען טאגע, אן וועלכעם זיא ביזהער דאס בלאטט צו בעקאָממען פּפֿלעגען, קיין עקסטרא-בלאטט ערהאלטען, זאָ קאָננען זיא איבערצייגט זיין, דאס אינצווישען ניכטס בעזאָנדערעס פֿאָרגעפֿאללען איזט.

אונד נון קעהרען וויר צו אונזערער פּאָליטיק צוריק. דא ביז געסטערן נאכט פֿאָם קריעגס-שױאפּלאטצע נאָך קיינע נאכריכטען איינגעטראָפֿפֿען זינד. — געסטערן אבענד איזט נור דיא פּאָליטיש-וויכטיגע מעלדונג היער איינגעטראָפֿפֿען, **דאס זיך ענגלאנד דעם רוסיש-טירקישען קריעגע געגענאיבער גאנץ אונפּארטייאיש פֿערהאלטען ווערדע.** דיא קאָניגין פֿאָן ענגלאנד האט דיעס בערייטס אין איינער קונדמאכונג פֿערקינדיגט. ענגלאנד וויללֿ אלזאָ אן דיעזעם קריעגע גאר ניכט טהיילנעהמען, וויללֿ זיך גאר ניכט דריינמישען, אונד זאָמיט אויך דער טירקייא ניכט צו הילפֿע געהען!

יעדער זוכט בלאָס זיין אינטערעססע אונד זיינען נוטצען — אונד אויך ענגלאנד איזט ניכט אום איין האאר בעססער אלס יעדער אנדערע. ענגלאנד שטאנד נור זאָלאנגע אויף זייטע דער טירקייא, זאָ לאנגע עס פֿירכטעטע, דורך דיא רוסישען עראָבערונגען אים אָריענטע פֿערקירצט צו ווערדען. אינצווישען מוס אבער ענגלאנד פֿאָן רוסלאנד אירגענד איינע גאראנטיע ערהאלטען האבען, דאס עס אין קיינערלייא וועיזע פֿערקירצט ווערדען ווירד, וועסהאלב נון ענגלאנד דיא בעדרענגטע טירקייא „אין שטיך" געלאססען האט.

דיא טירקייא איזט נון פֿאָן פֿיעלען פֿיינדען אומרינגט, דאס גראָסע רוסלאנד אונד דאס קליינע רומעניען אים נאָרדען, פּערזיען אים אָסטען, גריעכענלאנד אים זידען, מאָנטענעגראָ אונד סערביען אים וועסטען. קיינער געהט דער טירקייא צו הילפֿע, אללע איבריגען אייראָפּאישען גראָס-מעכטע זעהען מיט גראָסטער רוהע צו, וויא זיך דאָרט ווייט אונטען אין דער טירקייא דיא מאהאממעדאנער אונד רוססען מיט איינאנדער שלאגען. **בלאָס דער קאָניג פֿאָן עגיפּטען ווירד דער טירקייא צו הילפֿע געהען.** דיא עגיפּטישע ארמעע האט זיך בערייטס אין אלכסאנדריען איינגעשיפֿפֿט, אונד ווירד אין איינינגען טאגען אין קאָנסטאנטינאָפּעל איינטרעפֿפֿען.

דיא טירקייא ווירד נון אונגעהייערע אנשטרענגונגען מאכען מיססען, אום ניכט פֿאָן דער איבערמאכט ערדריקט צו ווערדען. וויר פֿינדען וואָהל אין דער וועלט-געשיכטע מעהרערע ביישפּיעלע, דאס איין פֿאָלק, וועלכעם פֿיר פֿרייהייט אונד פֿאטערלאנד בעגייסטערט וואר, דען קאמפּף געגען איינע מעהרפֿאכע איבערמאכט זיעגרייך בעשטאנדען האט. אים יאהרע 1793 האט פֿראנקרייך אללײן געגען זעכס מעכטע טאפּפֿער געקעמפּפֿט אונד גלענצענדע זיעגע עררונגען. איין סאָלדאט, דער פֿיר זיינע רעליגיאָן, פֿיר פֿרייהייט אונד פֿאטערלאנד מיט גראָסטער בעגייסטערונג קעמפּפֿט, פֿערמאג מעהר אלס צעהן אנדערע, דיא נור אום זאָלד אונד אויס צוואנג אין דען קריעג ציעהען. וויא זאָלל אויך איין רוסישער סאָלדאט זיין בלוט הערגעבען, אום בלאָס זיינעם אונטערדריקער, זיינעם ליעבעלאָזען הערשער, צור ווייטערן עראָבערונג, צור ווייטערן בעדריקונג פֿערהעלפֿען צו קאָננען?

דער טירקען-פֿריינד שוועבט יעטצט צווישען פֿורכט אונד האָפֿפֿנונג, ער פֿירכטעט פֿיר דיא טירקייא, וועלכע פֿאָן צו פֿיעלען פֿיינדען איבערפֿאללען ווירד, האָפֿפֿט אבער דעננאָך, עס ווערדע דען פֿיר רעליגיאָן אונד פֿאטערלאנד בעגייסטערטען טירקען געלינגען, אויס דיעזעם קאמפּפֿע זיעגרייך הערפֿאָרצוגעהען.

געסטערן נאכט איזט היער אויס ערצערום (אין דער אזיאטישען טירקייא) פֿאָלגענדע דעפּעשע איינגעטראָפֿפֿען: פֿאָר דער שטאדט קארס, וואָהין דיא רוסען אבערמאלס פֿאָרגעריקט זינד, ווירד זייט צווייא טאגען געקעמפּפֿט, דער אויסגאנג דיעזער קעמפּפֿע איזט נאָך אונבעקאנגט.

הייטע פֿריה זינד היער פֿאָלגענדע דעפּעשען איינגעטראָפֿפֿען:

קאָנסטאנטינאָפּעל 1-טען מאי. צווייא רומענישע קריעגס-שיפֿפֿע, וועלכע געגען דיא טירקען קעמפּפֿען זאָללטען, וואורדען הייטע פֿאָן דען טירקען אנגעפֿאללען אונד וועגגענאָממען. (דאס וואר געשיידט אונד בראַוו!) דיא רומענישע ארמעע מארשירט נאָך קאלאפֿאט, אום דאָרט מיט דען טירקען צוזאממענצישטאָסען. אוים מעהרערען געגענדען רומעניעס פֿליכטען זיך דיא לייטע נאָך עסטערייך-אונגארן.

קאָנסטאנטינאָפּעל 1-טען מאי. אוים פּאָלען קאָממען זעהר פֿיעלע פֿרייוויללינגע היעהער, אום מיט דער טירקישען ארמעע צוזאממען געגען דאס פֿערהאססטע רוסלאנד צו קעמפּפֿען. עס ווירד היער איינע בעזאָנדערע פּאָלנישע „פֿרייוויללינגען-ארמעע" געבילדעט ווערדען. דער שאה פֿאָן פּערזיען ערקלערטע, קיינען קריעג געגען דיא טירקייא צו אונטערנעהמען.

בוקארעסט 1-טען מאי. זאָבאלד דיא רוססען אין דיא טירקישע נאָרדליכע פּראָווינץ בולגאריען איינריקען ווערדען, ווערדען אללע קאטהאָליקען אין בולגאריען דיא רעוואָלוציאָן געגען דיא טירקייא פֿערקינדיגען. אויך סערביען וויללֿ וויעדער דען קריעג געגען דיא טירקייא אויפֿנעהמען, אונד האט בערייטס דען גענעראל טשערנאיעף צוריקבערופֿען.

קאָנסטאנטינאָפּעל 1-טען מאי. (אבענדס). געסטערן האט איינע שלאכט צווישען דען טירקען אונד מאָנטענעגרינערן שטאטטגעפֿונדען, וועלכע מיט איינער בעדייטענדען ניעדערלאגע דער מאָנטענעגרינער ענדעטע.

געשלאגען, דאמיט דיא הויפטשטעדטישען בירגער פיר דען עמפפאנג דער סאָפטאס זיך פאָרברייטען. — געסטערן, זאָננטאג, האלב-צוואָלף אוהר, ערפאָלגטע דיא לענגסט ערוואַרטעטע אנקונפט דער סאָפטא׳ס אין אונזערער הויפטשטאדט. אלליין שאָן פאָם פריהען מאָרגען אן וואַרען דיא שטראַסען מיט אונגעהייערען פאָלקס-מענגען בעדעקט, זאָ דאס זעלבסט דער וואגען-פערקעהר געשטאָרט וואר. אלס דער צענלעדער צוג נאך 11 אוהר אין דען באהנהאָף איינפוהר אונד דיא סאָפטא׳ס מיט דען ווייסען „טורבאנס" אונד ראָטהען „פעץ" אויס דעם ערסטען וואגגאָן שטיעגען, דא ערשאָלל איין „עליען!" דאס מאן גלייבטע, 200 רוסיש-טירקישע קאנאָנען וועהרען אבגעפייערט וואָרדען. דיא אנגעקאָממענען געסטע זינד אבער ניכט בלאָס שטודענטען, זאנדערן בעפינדען זיך אונטער דענזעלבען אויך צווייא פארלאמענטס-מיטגלידער נעבסט איינינען טירקישען גייסטליכען אונד אוניווערזיטעטס-פראָפעססאָרען. דער היעזיגע אדוואָקאט אונד רייכסטאגס-אבגעאָרדנעטע אריסטיד מאטייש היעלט אן דיא סאָפטא׳ס איינע בעגריסונגס-רעדע אין אונגארישער שפראכע. דער פיהרער דער סאָפטא׳ס ערווידערטע זאָדאנן דיא בעגריסונגס-רעדע אין טירקישער שפראכע. ענדליך היעלטען דיא סאָפטא׳ס אונטער לייטעם „עליען-דאָנגערן" איהרען איינצוג אין דיא הויפטשטאדט, וואָביא דיא לאנגע וואגען-רייהע נור לאנגזאם דורך דיא דיכטען מענשען-מאסען זיך פאָרווערטס בעוועגען קאָננטע. ענדליך שטיעגען דיא סאָפטאס אים „האָטעל הונגאריא" אב, וואָ פיר דיאזעלבען 8 צימממער אונד איין גראָסער סאלאָן איינגענאָממען וואורדען. איבער דיא ווייטערען פייערליכקייטען בעריכטען וויר אין נעכסטער נוממער.

טעלעגראפישע דעפעשען.

קאָנסטאנטינאָפעל 29-טען אפריל. רומעניען האט זיך פאָן דער טירקייא גענצליך לאָזגעריססען, האט זיינע אונאבהענגיגקייט ערקלערט אונד איינע אללייאנץ מיט רוסלאנד געשלאָססען. אים גיאורגעוויא (אין רומעניען אן דער דאָנייא) ווירד געמעלדעט, דאס זיך פאָן דארט אכט יידישע פאמיליען פליכטעטען, דיא דאָרט פאָן רומענישען באנדען אנגעפאללען וואורדען. אכט איזראעליטען וואורדען געטאָדטעט אונד 11 פערוואונדעט.

פעטערסבורג 30-טען אפריל. דיא רוסישע ארמעע אין אזיען האט זעהר פיעל רייטעריי (קאוואללעריע) אונד בעלאגערונגס געשיטצע אונד מארשירט געגען ארדאהאן.

בוכארעסט 30-טען אפריל. דער רומענישע מיניסטער ערקלערטע, ער ווערדע דיא טירקען נור ביז נאך דער רומענישען שטאדט קאלאפאט קאָממען לאססען, ווייטער אבער קיינען שריטט.

געשעפטסבעריכט

פעסטער פרייזע

קאָרן 2000 מעטער-צענטנער 11.20—11.50 גולד.

קוקורוץ 6·85—7 גולדען.

גערסטע פוטטער 6.50—6.80 גול.

האַפער 7.80—8.10 גולד.

ווייצען פער סעפטעמבער 12.70—12.80 גול.

קוקורוץ פער מאי - יוני 7,68—7.75 גולדען.

האַפער פער יוני 8·57—8·75 גולד.

שפיריטוס נייע מעטהאָדע אים קליינען 34 — 34½ גולד. אלטע-מעטהאָדע 35½ — 36 גולד׳ פער 10000 ליטער-פערצענט.

מעהל-פרייזע (פער 100 קילאָגראמם זאמט זאק, פרייא אב פעסט:) נומ׳ 0: 29 גולד. — קר., נומ׳ 1, 28 גול. — קר., נ׳ 2: 27 גול. 20 קר., נ׳ 3: 26 גול. 20 קר. נ׳ 4: 25 גול. 20 קר., נ׳ 5: 23 גול. 50 קר., נ׳ 6: 22 גולד. — קר., נ׳ 7: 21 גול. — קר., נ׳ 8: 19 גול. 25 קר., נ׳ 8½ 18 גולד. 50 קר., פיינע קלייע 5 גול. 50 קר., גראָבע קלייע 4 גולד. 60 קר.

צוועטשקענמוס (לעקוואר) פרימא 39.28 גולד.

האָניג. געליישערטער 37—37½ גול.

וואכס ראָזענויער 153 גולד. בעססערע נאטטונג 164.29—169.64 גולד.

קנאָפפערן אונגארישע פרימא וואַרע 35.72 גולד.

וויינשטיין 53 — 64.28 גולד.

מאָהאר 10—10¼ גולד. פער 100 קילא.

ליים 34—36 גולד.

פעטראָלעאום 26—26¾ גולד.

רעפס (קאָהל) 16¼—16½ גולד. באנאטער 15¾—16 גול׳.

פעסטער שלאכטפיעה-מארקט. בייא דעם אם 25-טען ד. מ. היער אבגעהאלטענען פעסטער וואָכענמארקטע וואורדען 1016 שטיק גראָס- אונד 943 קליין-פיעה צו מארקטע געבראכט. היעפאָן וואורדען פערקויפט: 37 שטיק שטיערע, פער שטיק פאָן 120 — 180 גולדען. — 402 אָכסען דאס פאאר פאָן 250—340 גולד. 390 קיהע דאס פאאר פאָן 170—250 גול. 140 מעלק-קיהע דאס שטיק פאָן 80—210 גול., 19 שטיק ביפפעל דאס פאאר צו 140—225 גול., 757 שטיק קעלבער דאס שטיק פאָן 20 —40 גולד, 186 שטיק שאפע דאס פאאר 4 — 8 גול׳ פרייזע פער 100 קילא: אָכסען-פלייש 48 — 52 גולדען. קוה-פלייש 44 — 49 גולד., קאלב-פלייש 60 — 72 גולד. ביפפעל-פלייש — גולד.

שאפפעללע. פאָריגע וואָכע וואורדען 10000 שטיק פערשיעדענער סאָרטען פערקויפט אונד צוואר: דייטש-וואָללינע 2.20—2.60 גול׳ פער פאאר. סערבישע אונד טירקישע 105 — 120 גולד. באָסנישע אונד קראָאטישע 95—110 גולד. (אללעס פער 102 שטיק.)

הייטע ווי נאָטירען: פער 100 ק׳ אונגארישע קוה-הייטע 104 — 108 גול. אָכסענהייטע טראָקענע 110 — 112 גול. קאלבפעללע אָהנע קאָפפע 205 — 214 גול., מיט קאָפפען (שטאדט-וואארע) 180—200 גולד. ראָסהייטע 5.50—11½ גולד. פער פאאר.

לעדער. פפונדהייטע 20—25-קילא 186—190 גול. איינמאל פערזעצטע טערצען פאָן 13—15-קילא 182—184 גולד., צווייטמאל פערזעצטע טערצען 15—18 קילא׳ 178—180 גול. דריימאל פערזעצטע טערצען פאָן 19—22 קילא 182 — 185 גולד. —

שאפוואָללע. אין פאָריגער וואָכע וואורדען פערקויפט. 140 מעטער-צטר׳ טהייס-צווייששורען אונד זאָממערוואָללע 86—88 גולד. 80 מטר-צטר׳ מיטטעלפיינע נערבער-וואָללע 75—77 גול. 80 מטר-צטר׳ נערבער ציגאיא-וואָללע 53—54 גולד. 70 מטר-צטר נערבער צאקעל-וואָללע 43—44 גולד. (אללעס פער 56 קילא.)

וויענער פרייזע.

שפיריטוס 35½ גולד. צו 10·000 ליטער-פערצענט. —

לייןאָל 42 גול׳ פער 100 קילאָגראמם.

פעטראָלעאום 25 גול. פער 100 ק.

רעפס באנאטער 16¼—16¾ גולד. קאָהל 17—17¼ גולדען.

ווייצען פערקויפט וואורדען 40000 מעטערצטר׳, פרייזע באנאטער 76—77-קילא׳ 15.85—16.35 גולד׳ פער מעטערצטר. —

האַפער אונגארישער אב ווין 8.60—8.80 גולדען פער מעטער-צענטנער.

קאָרן, ניעדער 70—72-קילאָגראמם 12.25—12.60 גולד׳ פער מעטער-צטר.

גערסטע פוטטער 7 — 7,30 גולד.

קוקורוץ פער מעטער-צטר. 8 8·03 גולד. —

קאָרן-מעהל, נ׳ 1: 20½—21½ גול., נ׳ 2, 18½—19½ גולדען פער מעטער-צטר.

ווייצען-מעהל, נ׳ 0: 29—30 גול, נ׳ 1, 27.50—28.50 גול., נ׳ 2: 26—26.50 גול. נ׳ 3: 21—22 גול׳ פער מעטער צטר.

הילזענפריכטע: לינזען 16—22 גולדען ערבסען 9—15 גולדען, באָהנען 10—12 גולדען. היידען 7.60—8 גולד. (אללעס פער 100 קילא.)

לאָטטאָ-ציעהונג פאָם 28-טען אפריל 1877.

טעמעשוואר	65	48	75	8	87
וויען	57	5	36	90	41
גראץ	11	88	78	1	6

פעראַנטוואָרטליכער רעדאקטער : מאיר בר״י רייז.

קאָנקורז.

אין דער היעזיגען איזראעליטישען אָרטהאָדאָקסען געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעס ש״ב, דער צוגלייך איין טיכטיגער אונד פאָרציגליכער בעל תפלה זיין מוס, מיט דעם יאהרעס-געהאלט פאָן 700 גולדען נעבסט האלבער שחיטה אונד נעבענעמאָלומענטען מ״ה הבע״ל צו בעזעטצען. רעפלעקטירענדע מיססען פאָן פאָרנעהמען אָרטהאָדאָקסען ראבבינען מיט קבלות אונד מאָראליש-זיטטליכען צייגניסען פערזעהען, אונד ביז אבען געגאנגענער פריסט צור פראָבע ערשיינען קאָננען. שפעזען ווערדען נור דעם אקצעפטירטען פערגיטעט.

בערעגסאס, אייר תרל״ז.

הערמאנן ווינקלער, פרעזעס.

קורז-טאבעללע פאָם 28. אפריל

געלד-קורז

	פל.	קר.
זילבער-אגיא	112	80
דוקאטען	6	11
נאפאָלעאָנדאָר		
דייטשע רייכסבאנקנאָטען		
20 מארקשטיקע		
פאפיער רובעל		
עסטרייך-אונגארישע 8 גולדען גאלד-שטיק (20 פראנקס)	10	37
	10	37
	63	65
	12	70
	1	41

לאָזע.

	פל.	קר.
1839-ער ראָטשילד-לאָזע גאנצע	274	—
דעטטא . זעכסטעל	274	—
1854-ער 4 פערצענטיגע שטאאטס-לאָזע	102	50
1860-ער . גאנצע	106	75
דעטטא . פינפטעל	113	50
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	123	—
דעטטא . 50	122	50
כאמא רעגולירונגס	20	—
טירקען-לאָזע	11	60
קרעדיט-לאָזע	153	—
קלאַרי-לאָזע צו 40 גולדען	31	—
דאנוי-דאמפפשיפפאהרטס-לאָזע	93	50
אינסבריקער לאָזע	17	25
קעגלעוויטש . צו 10 גולדען	13	25
קראקויער . 20	14	50
אָפנער . 40	28	—
פאלפי . 40	26	—
רודאלפס-לאָזע . 10	13	—
סאלם-לאָזע . 40	36	—

לאָזע.

	פל.	קר.
זאלצבורגער לאָזע צו 20 גולדען	14	75
סט. גענאָיס . 40	22	75
סטאניסלויער . 20	17	—
עסטערהאזי . 100	119	—
דעטטא . 50	60	—
וואלדשטיין . 20	22	—
ווינדישגרעטץ . 20	21	—
אונגארישע פרעמיען-לאָזע צו 100 גולד.	69	25
דעטטא צו 50 גולדען	69	—
וויענער לאָזע	91	50

ווערטה-פאפיערע.

	פל.	קר.
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	71	75
טעמעשוואר-באנאטער	68	50
זיעבענבירגישע	67	25
גאליצישע	83	—
בוקאווינער	79	—
אונגארישע איזענבאהן-אנלעהען	93	50
ווייןצעהענט-אבלאָזונגס-אָבליגאציאָנען	69	—
פפאנדבריעפע דער אונגארישען באָדענקרעדיט צו 5 איינהאלב פערצענט	87	25
דער אונגארישען היפאָטעקען באנק צו 5 איינהאלב פערצענט	80	—
דער אונגארישען אללגעמיינען באָדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 אונד איינהאלב פערצענט	—	—
דעטטא צו 6 פערצענט	—	—
דער פעסטער קאָממערציאל-באנק	86	50

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע		קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאָגר.
ווייצען	נייער באנאטער	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	טהייס	74·6	14.95—15.05
"	"	75·5	15.10—15.25
"	"	76·4	15.30—15.40
"	"	77·3	15.45—15.55
"	"	78·3	15.60—15.70
"	"	79·2	15.75—15.85
"	"	80·1	—.———
"	באטשקער	74·6	14.65—14.75
"	"	75·5	14.85—14.95
"	"	76·4	15.05—15.10
"	"	77·3	15.15—15.25
"	"	78·3	15.30—15.40
"	"	79·2	15.45—15.55
"	"	80·1	—.———
"	ווייסענבורגער	74·6	14.——15.10
"	"	75·5	15.20—15.30
"	"	76·4	15.35—15.45
"	"	77·3	15.50—15.60
"	"	78·3	15.65—15.75
"	"	79·2	15.80—15.90

פריכטע	קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאָגר.
קאָרן	72	12⅝, 11½
גערסטע מאלץ	62	8.90—7.45
גערסטע פוטטער	62	7.30—6.80
האַפער	41	8.40—8.25
קוקורוץ באנאטער		7.35—7.20
אנדערער	73	7.05—7.15
הירזע		6.10—5.85

באַנק-געשעפט. טערמינע פער 100 קילאָגר.

ווייצען	פער סעפטעמבער	12.70
	.	—.—
קאָרן	פרייאהר .	—.—
קוקורוץ	.	7.63—
גערסטע		—.—
האַפער	פרייאהר .	8.50—
	.	—.—
רעפס	.	16.25

באללען-מעהל

פער 100 קילאָגר. זאמט זאק

	פל.	קר.
נומער 0	29	—
" 1	28	—
" 2	27	20
" 3	26	20
" 4	25	20
" 5	23	50
" 6	22	—
" 7	21	—
" 8	19	25
" 8½	18	59

שפיריטוס: אלטע פעסטהער פרעסהעפע	35.30
נייע קארטאָפפעל	32.—

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS

Budapest, 1877. Druck v. M. Burian, Marokkanerhof.

שהלאוויענ- אונד פערערעטהער-דיענסטע צו פערריכטען. אללײן אין דעמזעלבען אײגענבליקע, אין וועלכעם דער רומעניש-רוסישע שאנד-פערטראג צור פעראָפפענטליכונג געלאנגטע, לאָסט רוסלאנד דורך בערלינער בלעטטער דיא אונפערשעמטעסטע ליגע פערברײטען, דאס אײך עסטערריך-אונגארן מיט א י ה ם אײנען פערטראג אבגעשלאָססען! רוסלאנד גלויבט היעדורך, אײך אונזערע מאָנארכיע אין דען אבגרונד דער שאנדע צעררען צו קאָננען, וויא איהם דיעס בעציגליך רומעניענס ווירקליך געלונגען איזט! עס וויל דער וועלט אײנרעדען, דאס אונזערע מאָנארכיע, דורך פערמיטטעלונג דעם דײטשען קאיזערס, זיך הערבײגעלאססען, בעטרעפפס דער טהײלונג דער טירקײא מיט איהם אײנען פערטראג אבצושליעסען! ווײטער ווירדען וויר ניכט ברויכען. אין זאָלכעם פאללע העטטע יא רומעניען גאנץ ריכטיג געהאנדעלט. יא אין דיעזעם פאללע העטטע אײך סערביען דאס רעכט, נאָך אײנמאל צום שווערטע צו גרײפען, אום זיך פאָן דער טירקישען אָבערהערשאפט לאָזצורײסען. אין דיעזעם פאללע העטטע ענדליך מאָנטענעגראָ עבענפאללס פאָללקאָממען רעכט, פיר דיא ערווײטערונג זײנעס געביעטעס צו קעמפפען. וויר דירפטען דאנן קײן וואָרט רעדען, ווען דורך רוסלאנדס הילפע דיא פירסטענטהימער רומעניען, סערביען אונד מאָנטענעגראָ פלאָטצליך אלס „זעלבסטשטענדיגע שטאאטען" פאָר אונס שטינדען. אונד וואס ווערע היעפאָן פיר אונזערע מאָנארכיע צו ערוואַרטען? רומעניען ווירדע אײן טהײל זיעבענבירגענס אן זיך רײסען; סערביען ווירדע אונס אײנען גראָססען טהײל זיד-אונגארנס, וועלכער אײנע סערבישע בעפאָלקערונג האט, וועגנעהמען; וועהרענד מאָנטענעגראָ זיך אײנפאך דאס בענאכבארטע דאלמאציען נעהמען ווירדע. נין, זאָפיעל קאָננטע אינזערע מאָנארכיע בײא אײנער טהײלונג דער טירקײא ניכט געווינגען, אלס זיא היעדורך — וויא געזאגט — פאָן איהרעם אלטען געביעטע פערליערען ווירדע.

עס ווירד אלזאָ יעדער אײנזעהען, דאס דיעזע נײעסטע רוסישע ליגע ניכט נור פרעך, זאָנדערן אין גרײכעם מאסע זינגלאָז איזט. גראף אנדראשי איזט דער מאנן ניכט, דער אײנען זאָלך' אונערהאָרטען „פאָליטישען פעהלער" בעגעהען זאָללטע, אונד דאנן האט מאנס יא היער ניכט מיט אײנעם עהרלאָזען רומענישען פארלאמענטע צו טהון, וועלכעם אײך דיא שמעהליכסטען האנדלונגען דער רעגיערונג אננימממט. דער עסטערײכישע רײכסראטה אונד דער אונגארישע רײכסטאג ווירדען ניכט בלאָס אײנען זאָלכען פ ע ר ט ר א ג מיט רוסלאנד, זאָנדערן אײך דיא ר ע ג י ע ר ו נ ג צו פאללע ברינגען, וועלכע דענזעלבען אבגעשלאָססען.

פערשיעדענע נײאיגקײטען.

*(וואס בעדײטעט דיעס?) וויא אויס קאָנסטאנטינאָפעל זאָעבען בעריכטעט ווירד, האט דיא טירקישע רעגיערונג אין אונגארן זיעבענהונדערט פפערדע אײנגעקױפט, דיא אײך זאָגלײך אויסבעצאהלט וואורדען. אלס יעדאָך דיא פפערדע נאָך קאָנסטאנטינאָפעל אבגעפיהרט ווערדען זאָללטען, וואורדען דיעזעלבען אן דער עסטערײכיש-טירקישען גרענצע צוריקגעהאלטען. — מאן ווײס ניכט, וואס דיעזעס פערפאהרען אונזערער רעגיערונג בעדײטען קאָנן? געשאה דיעס עטווא ווײדער אויס ריקזיכט פיר רוסלאנד? אָדער אבער וויל מאן קײנע פפערדע אויספיהרען לאָססען, ווײל אונזערע מאָנארכיע אין דען קריעג מיטפערוויקעלט ווערדען קאָנן אונד זיא אין דיעזעם פאללע דיא פפערדע פיר זיך ברויכט?

*(איין נײער אויפרוף דעם סולטאנס אן זײנע ארמעע!) דיא „נײע פרײע פרעססע" פעראָפפענטליכט זאָעבען אײנען נײען אויפרוף דעם סולטאנס אן זײנע ארמעע, דיא געוויס בעגײסטערנד אונד ציגדענד ווירקען ווירד. דער סולטאן זאגט אין זײנעם אויפרופע אונטער אנדערם: „דיא רוסישע רעגיערונג האט אונס דען קריעג ערקלערט. זיא טהאט דיעס אָהנע יעדען רעכטס-גרונד, דא וויר יא ערנסטליך דיא ערהאלטונג דעם פריעדענס אנשטרעבטען. רוסלאנד וואָללטע עבען ניכט דען פריעדען, עס האטטע יא שטעטס נור א י ן ציעל פאָר אײגען: דיא געגנליכע פערניכטונג אונזערער רעכטע, אונזערער אונאבהענגיגקײט אונד אונזערעס לאנדעס. דער אללמעכטיגע ווירד דאס רעכט אונד דיא גערעכטיגקײט שיטצען! איך האָפפע פאָן דער גיטע דעם אללמעכטיגען, דאס איך גרונד האבען ווערדע, אויף דיא טאפפערע האלטונג מײנער סאָלדאטען שטאָלץ צו זײן. זיא ווערדען וויססען, פיר דיא עהרע אונזערער פאָרפאהרען, וועלכע דיעזען באָדען מיט איהרעם בלוטע ערקעמפפט, אלס העלדען אײנצושטעהען! יעדער שטײן אונזערער פעסטונגען, יעדער צאָלל-ברײט אונזערעס באָדענס איזט דורך דאס בלוט אונזערער עלטערן געהײליגט. טאפפערע סאָלדאטען! דער שטאאט האט אײך פיר דיעזען טאג, פיר דיעזען צײטפונקט ערצאָגען! זאָלאנגע איהר אײערע הײליגען מיליטער-פפליכטען ערפיללעט, ווירד דיא גאָטטליכע גנאדע אונס ניכט פערלאססען. דאס טירקישע פאָלק האט פיר דיא ערהאלטונג אײערער פאמיליען דיא נאָטהיגע פאָרזאָרגע געטראָפפען. איך זעלבסט ווערדע שטעטס בײא אײך זײן. איך בין גערנע בערײט, פיר דיא עהרע, דיא רעכטע אונד דיא אונאבהענגיגקײט דעם פאטערלאנדעס מײן לעבען צו אָפפערן. וויר ווערדען אונטער דער הײליגען דאָפפעלפאהנע דעם פראָפעטען אונד דעם סולטאנס העמפפען. גאָטט פערלײהע אונס דען זיעג!" — נין וויססען שאָן אונזערע לעזער, דאס דיא פאהנע דעם פראָפעטען אײנע „רעליגיאָזע", דיא פאהנע דעם סולטאנס היגעגען אײנע „פאָליטישע" בעדײטונג האט. ווען בײדע פאהנען ענטראָללט ווערדען, זאָ ווירד היעדורך עבען אנגעצײגט, דאס דער קריעג אײן „רעליגיאָזער" אונד אײן „פאָליטישער" זײא. איבריגענס וויל דער סולטאן ניכט בלאָס דורך ציגדענדע וואָרטע זײנע סאָלדאטען צום קאמפפע אנאײפערן, זאָנדערן איזט עס איהם פאָללער ערנסט, אײך „פערזאָנליך" אן דעם קאמפפע טהײלצונעהמען. בײא דען נאכריכטען איבער דיא ערסטען צוזאממענשטאָססע אן דער דאָנוי אײסערטע דער סולטאן זײנען וואונש, צור ארמעע צו רײזען מיט דען וואָרטען: „ווען מײנע סאָלדאטען געשלאגען ווערדען, זאָ וויל איך אויף דעם שלאכטפעלדע שטערבען!"

*(איין מאָרד-אנשלאג אויף דיא סאָפטאס.) דעם אונגארישען קאָממוניקאציאָנס-מיניסטעריאום וואורדע אנגעצײגט, דאס בײא ווערשעטץ אויף דען אײזענבאהן-צוג, דער דיא סאָפטאס בראכטע, צוויא שיססע אבגעפײערט וואורדען. אײן שוס טראף דען לעטצטען וואגאָן, דיא קוגעל דראנג דורך דיא וואנד, אָהנע דאס היעדורך יעמאנד בעשעדיגט וואורדע, בלאָס אײנע פרויא פיעל פאָר שרעקען אין אָהנמאכט. — נין, אין דער ווערשעטצער געגענד וואָהנען יא דיא רוסענ-פרײנדליכען סערבען. דיעזע לײטע ערגערן זיך געוויס איבער דיא פרײנדליכע געזיננונג, וועלכע אין אונגארן פיר דיא טירקײא העררשט.

*(אײנע אינטערפעללאציאָן וועגען דער סאָפטאס.) אלס דיא סאָפטאס אויף איהרער רײזע נאָך פעסט אײך טעמעשוואר פאססירען מוסטען, וואורדע דאס פובליקום דורך דיא דאָרטיגע פאָליצײא אבגעהאלטען, דיעזע טירקישען געסטע אין פײערליכער ווײזע אים אײזענבאהן-האָפע צו בעגריססען. דער דעפוטירטע עמעריך סאָלאי האט אין דער רײכסטאגס-זיטצונג פאָם 30-טען דיעזעס דעסהאלב פאָלגענדע אינטערפעללאציאָן אן דען מיניסטער דעם אינגערן געריכטעט: 1) איזט עס ריכטיג, דאס אויף אנאָרדנונג דער מ י ל י ט ע ר-ב ע ה אָ ר ד ע

ניכט ענדערסט. ווען דוא דײנע מוטהווילליגען, לײכטזינניגען שטרײכע ניכט לאססעסט?

זיס פינג אן בישטערליך צו ווײנען.

„יא, ווײנע! (זאגטע דיא מוטטער קוממער-פאָלל) דוא האסט אורזאכע דאצו. זיעה, דײן גוטער אָנקעל, דער אן מיר אונד דיר זאָ פיעל גוטעס געטהאן, דער אונס בײדע דעם עלענדע אונד דעם פערדערבען ענטריססען האט — דוא בערײטעסט איהם ניכטס אלס ערגער אונד פערדרוס. איך וואָללטע ליעבער, וויר וועהרען בײדע אים עלענדע געשטאָרבען, אלס דאס דער בעסטע דער ברידער דײנעטוועגען זאָ פיעל לײדען מוס."

זיס ווײנטע שטילל פאָר זיך היו.

„דוא ביזט קײן קינד מעהר, (וועטצטע דיא מוטטער איהרע רעדע פאָרט) דוא מוסט דאראן דענקען, דעם גוטען אָנקעל אלל דאס צו פערגעלטען, וואס ער אן מיר אונד דיר געטהאן האט. זיס, מײן קינד, איך האבע באלד אויסגעליטטען. פערשפריך מיר, דאס דוא דיך ענדערן, בעססערן, אײן פראָממער יודע, אײן עדלער, בראווער מענש זײן אונד דײנעם אָנקעל פרײדע בערײטען וויללסט."

„מוטטער, מוטטער! (ריעף זיס לויט שלוכצענד) איך פערשפרעכע דיר'ס.

ווענינע וואָכען נאכהער וואר פיילכען געשטאָרבען.

זיא האטטע איהרע פערנעהונג דורך לאנגע לײדען געביסט אונד האטטע זיא אײפריכטיג בערײעט. אבער אין איהרעם קינדעם אדערן פלאָס דעם פאטערס לײכטעס בלוט, אין דעם קינדעס הערצען בריזטען דעם פאטערס ווילדע לײדענשאפטען.

דער מוטטער טאָד האטטע אויף זיס אײנען געוואלטיגען אײנדרוק געמאכט: ער וואורדע שטיללע אונד אין זיך געקעהרט, בעזוכטע מאָרגענס אונד אבענדס רעגעלמעסיג דיא סינאגאָגע, אום „קדיש צו זאגען", שטודירטע אונטער דעם אָנקעלס לײטונג פלײסיג גמרא, אונד שיען צור אונזעגליכען פרײדע דעם גוטען ר' שמחה אײן אנדערער, בעססערער מענש צו ווערדען.

דער ראבבינער פאָן אָפפענהײם, דער אײן געשיקטער מוהל וואר, זוכטע זײנען פפלעגע-זאָהן אײך פיר דיעזעס הײליגע אמט צו בעפעהיגען, אונטעררײכטעטע איהן אין דען דאצו נעהאָריגען קענטניססען אונד נאהם איהן צו אללען בעשנײדונגען, דיא ער פאָללצאָג, מיט זיך.

עס וואר דעם פראָממען ראבבינער הײבײא נאמענטליך דארום צו טהון, דאס זײן פפלעגע-זאָהן זאָפיעל אלס מאָגליך דען אומגאנג דעם אָנקעלס געניעסע. אבער אלל דיעזע זאָרגפאלט ערוויעז זיך נאכהער פערגעבליך; אים הערצען דעם יינגלינגס קאָכטען דיא ווילדעסטען לײדענשאפטען; ער זעהנטע זיך מיט אללער מאכט נאָך דען גענוססען דער וועלט אונד נאָך איהרען לערמענדען פרײדען, דיא איהם אין דעם אָנקעלס הויז פערשלאָססען וואַרען.

אלס דאס טרויער-יאהר אום זײנע מוטטער צו ענדע וואר, טראט ער פאָר דען אָנקעל אונד זאגטע:

„אָנקעל, איך האבע קײנע פרײדע מעהר אם שטודיאום; לאס מיך אײן געשעפט ערלערנען. שיקע מיך נאָך מ א י נ ץ אָדער נאָך פ ר א נ ק פ ו ר ט."

„„עס ווערע אונרעכט (ענטגעגנעטע רבי שמחה), ווען איך דיך בײא דײנען גלענצענדען פאָרשריטטען דאס שטודיאום אונטערברעכען ליעסע. לערנע נור! ווילסט דוא דענן שפעטער אײן געשעפטס-מאנן ווערדען, זאָ איזט דאצו אימטער נאָך צײט."

אונגערן פינגטע זיך זיס; ער זעהנטע זיך היגויס אין דיא וועלט.

עס וואר אים הערבסט. סוכות וואר פאָריבער אונד דיא ווײנלעזע וואר בעענדעט. אײן ווינצער-פעסט זאָללטע געפײערט ווערדען, דענן דער ערטראג דער לעזע וואר אײן זעהר רײכער געוועזען. אים בענאכבארטען נ י ע ר-ש ט ײ ן וואורדע בײם קרוגע געטאנצט. דיא יונגען בויערנ-בורשען אונד מעדכען שמיקטען זיך צום פעסטע; דיא יודען נאהמען ניכט טהײל דאראן.

נײדיש בליקטע זיס אויף דיא לוסטיגען בויערניונגען. —

„אך! (זאגטע ער צו זײנעם פרײנדע יאָהאנן, דעם זאָהנע אײנעס כריסטליכען נאכבארס) ווען איך דאָך אויך אײנמאל לוסטיג זײן קאָננטע, וויא איהר; אבער אללע פרײדע איזט נור פיר דיא כריסטען; וויר יודען זינד נור אויף ערדען, אום אונס קוועלען צו לאססען אונד אונס זעלבסט צו קוועלען."

„ווײסט דוא וואס, זיס! (זאגטע יאָהאן) הײטע נאכט, ווען אללעס בײא אײך שלאָפט, קלאָפפע איך אן דאס פענסטער דײנער שלאף-קאממער. דא שטײגסט דוא דורכ'ס פענסטער אונד קאָממסט מיט מיר."

„„אבער ווערדען דיא אנדערן דען יודען אונטער זיך דולדען?""

„דיך יא! דוא זיעהסט יא גאר ניכט זאָ אויס, וויא דיא אנדערען יודען."

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

רומעניען אונד רוסלאנד.

גלייכע זעעלען פינדען זיך! דיעזעס אלל-
בעקאננטע שפריכוואָרט וואורדע אויך דיעססמאל
בעציגליך רומעניענס אונד רוסלאנדס צור וואהר-
הייט. רומעניען, וועלכעס בעקאננטליך לויט דעם
פאריזער פערטראגעס פאָם יאהרע 1856 אונטער
טירקישער אָבערהערשאפט שטעהט, האט זיך
מיט „הויט אונד האארען" אן רוסלאנד פערקויפט.
דיעזער געהיימע שאנד-פערטראג, אין וועלכעם
רומעניען צום שלעפפטרעגער, יא צום קנעכטע
רוסלאנדס זיך פערקויפטע, קאם בערייטס אם 16.
אפריל צו שטאנדע. רומעניען האט היעדורך ניכט
בלאָס זיינע אָבערהערשאפט, נעמליך דיא טיר-
קייא, אין שאמלאָזער וויזע פערראטהען, זאָנדערן
זיינע אייגענען אינטערעססען „דעם טייפעל" פער-
שריעבען. ניר זאָ וואר עס רוסלאנד מאָגליך, נאָך
איינען טאג, בעפאָר דיא קריעגס-קונדגעבונג אן דיא
טירקייא ערפאָלגטע, זיינע ארמעע אין רומענישעס
געביעט איינריקען צו לאססען.

דיא טירקייא, וועלכע לויט דעם פאריזער
פערטראגעס דיא פערפפליכטונג האט, דאס רומע-
נישע געביעט געגען אויסווערטיגע פיינדע צו שיט-
צען, פאָרדערטע דענן אויך אם 23-טען אפריל דיא
רומענישע רעגיערונג אויף, געגען דיא פאָן רוס-
לאנד הער דראָהענדע געפאהר מיט איהר האנד
אין האנד געהען צו וואָללען. אונד וואס אנטוואָר-
טעטע דא דיא פפליכט-פערגעססענע אונד שאמ-
לאָזע רומענישע רעגיערונג? זיא זאגטע: „היערי-
בער קאנן דיא רעגיערונג אללײן ניכט ענטשיידען.
אם 26-טען אפריל ווירד דיא אנגעלעגענהייט דעם
ערסט צוזאממענטרעטענדען רומענישען פארלא-
מענטע צור בעראטהונג פאָרגעלעגט ווערדען!"

וואס זאָלל מאן צו איינער זאָלך' שווינדעל-
האפטען פאָליטישען קאָמאָדיע זאגען? דיא רומע-
נישע רעגיערונג, וועלכע דאס לאנד שאָן אם 16.
אפריל דורך דען ערוועהנטען שאנד-פערטראג אן
רוסלאנד אויסגעליעפערט, האט נאָך דיא פרעכע
שטירנע צו דער הייכלערישען בעהויפטונג: דיא
רעגיערונג דירפע אין איינער זאָלך' וויכטיגען אנ-
געלעגענהייט ניכט אללײן ענטשיידען, זאָנדערן
מיססע אויף דען צוזאממענטריטט דעם פארלא-
מענטעס ווארטען.

אללײן וויא דער הערר, זאָ זינד אימער אויך
זיינע לייטע. דיא רומענישע רעגיערונג האט עס
אים פאָראויס געוואוסט, דאס זיא גאר קיינע זאָלך'
געוויססענלאָזיגקייט בעגעהען קאנן, וועלכע פאָן
דעם זאָגענאנטען „רומענישען פארלאמענטע"
ניכט מיט גראָססער מאַיאָריטעט אנגענאָממען
ווערדען זאָללטע. — אין דער טהאט האט דיא

רומענישע רעגיערונג אם 28-טען אפריל
דען פאָן איהר מיט רוסלאנד אבגעשלאָס-
סענען פערטראג דעם פארלאמענטע אונטערברייי-
טעט, וועלכעס דענזעלבען מיט 79 שטיממען גע-
גען 25 שטיממען אויך ענדגילטיג אנגענאָממען
האט. וואהרליך! דאס איינע גראָסע מאַיאָריטעט
דעם רומענישען פארלאמענטס איינען פערטראג
אנגענאָממען, וואָדורך רומעניען צום שקלאווען
רוסלאנדס הערא בגעווירדיגט ווירד, קאנן וואָהל
ניעמאנדען בעפרעמדען. בעשטעהט יא דאס רו-
מענישע פארלאמענט אוים לויטער שקלאווענ-
זעעלען, דיא פיר דיא עהרע אונד ווירדע איינעס
זעלבסטשטענדיגען שטאאטעס גאר קיין געפיהל
האבען. מעהר וואונדער איזט עס, דאס אין דעם
רומענישען פארלאמענטע נאָך 25 מענשען זיך
פאָרגעפונדען האבען, וועלכע געגען דיעזען
שמאכפאָללען פערטראג איהרע שטיממע ערהאָ-
בען האבען!

איין דיעב זאָללטע וועניגסטענס „פערשטאנד"
האבען! דיא רומענישע רעגיערונג, וועלכע דא
איינען „שקלאווען-האנדעל" אבגעשלאָססען, אינ-
דעם זיא איהר איינענעס פאָלק אן רוסלאנד פער-
קויפטע, העטטע וועניגסטענס דען פאָן איהר אב-
געשלאָססענען רומעניש-רוסישען פערטראג אים
פארלאמענטע מיט עטוואס „קלוגהייט" פערטהיי-
דיגען זאָללען! אללײן בייא דער רומענישען רע-
גיערונג פאארען זיך „געוויססענלאָזיגקייט אונד
דוממהייט" וויא צוויא צווילינגס-ברידער. זיא
זאגטע נעמליך אים פארלאמענטע: „עס איזט אונס
וואָהל פערשטאנדען, מיט דער טירקייא אָדער
מיט רוסלאנד איינען פערטראג אבצושליעסען. וויר
וועהלטען יעדאָך דיא אבשליעסונג איינעס פער-
טראגעס מיט רוסלאנד, ווייל דיא טירקייא זאָנסט
איהרען קריעג געגען רוסלאנד נאָך רומעניען פער-
לעגט העטטע!" — עטוואס אינפערשעמטערעס
האט געוויס נאָך קיינע רעגיערונג פאָר איינעם
פארלאמענטע געזאגט. אם 28-טען אפריל, אלס
דיעזער געגענשטאנד אים רומענישען פארלאמענ-
טע פערהאנדעלט וואורדע, וואר גאנץ רומעניען
בערייטס פאָן רוססען, וויא פאָן ווילדען היישרע-
קען, איבערשוועממט. יא, דאמאלס וואר דער
ערמליכע שאטץ דער רומענישען באנק בערייטס
נאָך וויען איבערפיהרט, דאמיט דערזעלבע ניכט
אין דיא הענדע דער „רוסישען פריינדע" געראטהע.
נאָך מעהר! דאמאלס האטטען בערייטס טויזענדע
פאָן רומענישען פאמיליען דיא פלוכט ערגריפפען,
אום פאָר דער „פריינדליכקייט" רוסלאנדס אין איי-
נען וויינקעל זיעבענבירגענס אָדער דער טירקייא
זיך צו רעטטען! אונד דאָך האטטע דיא רומענישע
רעגיערונג דיא אינפערשעמטהייט אונד דיא דוממ-

הייט, דיא בעהויפטונג אויסצושפרעכען, דאס זיא
דעסהאלב מיט דער טירקייא קיינען פערטראג
אבגעשלאָססען, ווייל דיעזע דען קריעגס-שויפלאטץ
נאָך רומעניען פערלעגט העטטע! ווער ווירדע
דער טירקייא עטוואס טהון קאָננען, ווענן זיא צור
בעקעמפפונג דער רוסישען ארמעע אין רומעניען
איינגעריקט ווערע? אימגעקעהרט העטטע זיא יא
היעצו מעהר רעכט אלס רוסלאנד! אללײן דיא רו-
מענישע רעגיערונג קאָננטע דאריף רעכנען, דאס
יע געוויססענ-לאָזער אונד יע דוממער איהר אנ-
טראג איזט, דעסטאָ לייכטער ווירד זיא מיט דעמ-
זעלבען אים רומענישען פארלאמענטע דורכ-
דרינגען. —

אונד דיעזע רומענישע רעגיערונג האנדעלט
ניכט בלאָס רוסיש, זאָנדערן שפריכט זאָגאר
רוסיש! דאס הייסט: זיא וויעדערהאָלט דיע-
זעלבען ליגען, וועלכע רוסלאנד זייט יאהר אונד
טאג אין דיא וועלט היניינשרייט. אויך דיא רומע-
נישע רעגיערונג זאגט נעמליך: מאן מיססע דעס-
האלב בייא רוסלאנד האלטען, ווייל דיעזעס דיא
סלאווען פאָם טירקישען יאָכע בעפרייען וויללו
אלזאָ: רומעניען אונד רוסלאנד אלס בעפרייער
דער אונטערדריקטען מענשהייט! איינען בייסענ-
דערן שפאָטט קאנן מאן זיך קוים דענקען!

אין וועלכער וויזע רומעניען דען רוססען אויס-
געליעפערט וואורדע — דיעס צו פערשטעהען, גע-
נוגט, ווענן מאן נור דיא הויפטפונקטע דעם פער-
טראגעס אינס אויגע פאסט: שטראססען, אייזענ-
באהנען, שטראָמע, פאָסט- אונד טעלעגראפענ-
וועזען זינד גאנץ דער רוסישען ארמעע צור פער-
פיגונג געשטעללט. איבערדיעס האט רומעניען פיר
דיא הערבייששאפפונג דער רוסישען ארמעע-בע-
דירפניססע צו זאָרגען. בייא דער ערריכטונג פאָן
לאגערן, בייא דער פאָרטבריעגונג דעם געפעקעס
אונד דער מוניציאָן (קאנאָנען, געוועהרע אונד
פולווער) מיססען דיא רומענען שקלאווען-דיענסטע
לייסטען. דיא רוסישען פערוואונדעטען מיססען
אין דיא רומענישען שפיטעלער איינגענאָממען
ווערדען, אבער דאס ארגסטע קאָממט ערסט: ווענן
רוסישע סאָלדאטען אוים דער ארמעע זיך פליכ-
טען זאָללטען, זאָ מיססען דיא רומענען אלס „פער-
רעטהער" דיענען, דיא אונגליקליכען פליכטלינגע
איינפאנגען אונד דיאזעלבען אן דיא רוסישען ארמעע-
בעהארדען אויסליעפערן. זאָ וויט האט זיך געוויס
נאָך קיין פאָלק ערניעדריגט!

אים גרינדע גענאָממען, ווירדע אונס דיא
זעלבסט-שענדונג רומעניענס וועניג קיממערן. מענ-
שען אָהנע רעכטס- אונד אָהנע עהר-געפיהל פער-
דיענען ניכטס בעססערעס, אלס בייא רוסלאנד

פאָלליעטאָן.

איין בעוועגטעס לעבען.

(3-טע פאָרטועטצונג.)

אלס רבי שמחה אין דאס חדר איינטראט, ערהאָ-
בען זיך אללע.

„היער ברינגע איך אייך מיין שוועסטערס-קינד, רבי
אייזיק! (זאגטע דער ראבבינער) נעהמט אייך מיהע מיט
איהם; עס זאָלל אייער שאדען ניכט זיין. דער יונגע איזט
ווילד אונד אונבענדיג: ער האט אבער איינען גוטען קאָפף.
שפעטער ווערדע איך זעלבסט איהן אין דער גמרא אונ-
טערריכטען."

רבי שמחה וואָללטע זיך ענטפערנען.

„ניממט מיך וויעדער מיט דיר, אָנקעל! (שריע זיס)
היער בלייבע איך ניכט!"

„דוא ווירסט היער בלייבען, מיין קינד, אונד עט-
וואס טיכטיגעס לערנען."

„איך וויל אבער ניכט! (שריע דער יונגע) עס
שטינקט היער!"

„מאן ווירד דיר היער שאָן צו „שמעקען" געבען!"
(זאגטע דאס וויב דעם מלמד, דאס זיך בעליידיגט פיהלטע.)

„בלייבע נור היער, מיין יונגע!" זאגטע איינשמיי-
כעלנד דער אלטע מלמד אונד וואָללטע דעם קנאבען איין
„צוויקעל" אין דער „באק" געבען.

זיס שטיעס איהן צוריק.

„בלייב מיר צעהן שריטט פאָם לייבע! (שריע ער.)
דוא אלטער, שמירגער נייסבאָק דוא, מיט דיינעם וויססען
צוויקעל-בארט!"

שווינגען ערגריפף אלל דיא יונגען צוהאָרער. זאָ
עטוואס האטטען זיא נאָך ניכט געהאָרט; זאָ האטטע נאָך
ניעמאנד דען געפירכטעטען רבי אייזיק צו בעהאנדעלן
געוואגט.

דיעזער אבער זאגטע קיין וואָרט. מיט שטאָרקער
פויסט פאקטע ער דען קנאבען, לעגטע איהן איבער איינען
שטוהל אונד היעב מיט איינעם „קאנטשוק" אונבאָרמהער-
ציג אויף דאס געזעס דעם יונגען.

דער קנאבע שריע יעממערליך: אלס דיעזע בע-
שטראפונג פאָריבער וואר, וואָללטע ער ראש דאפאָן לוי-
פען; אבער ר' אייזיק פאקטע איהן נאָך איינמאל.

„ווילסט דוא היער בלייבען, בראַוו זיין אונד לער-
נען, אָדער..."

„איך וויל. איך וויל!" (שריע דער קנאבע) דיא
האַרטע פויסט דעם אלטען מלמד האטטע איהן געבענדיגט,
עס וואר דיא ערסטע שטראפע געוועזען, דיא דער יונגע
ערהאלטען האטטע.

טעגליך בעזוכטע זיס נון דאס חדר, אונד מיט וואונ-
דערבארער שנעללע לערנטע ער העבריעאיש לעזען אונד
דאס חומש איבערזעטצען. באלד אבער וואר ער דעם
חדר ענטוואכסען; ר' אייזיק קאָננטע איהן ניכטס מעהר
לעהרען. דער ראבבינער זעלבסט אונטערנאהם עס נינמעהר,
איהן צו אונטערריכטען. אבער ר' שמחה וואר פיעל צו נוט
אונד צו זאנפט פיר דען ווילדען קנאבען, דער צוואר מיט
אויפמערקזאמקייט לערנטע אונד גלענצענדע פאָרטשריטטע
מאכטע, אבער זאָנסט גאנץ אונבענדיג וואר. ער האטטע
קיין באָזעס הערץ: אללײן זיין לייכטזינן אונד זיין מוטה-
וויללע איבערשריטטען אללע גרענצען. אם מייסטען קוממער

האטטע דיא מוטטער דאפאָן. דיא פאָרטוועהרענד קראנק
וואר. גראם אונד עלענד האטטען דען קוים צו איינער
אויפגעבענדען קראנקהייט אין זיא געלעגט. אן ערמאהנונ-
גען ליעס זיא עס צוואר ניכט פעהלען; דיעזע ווירקטען
אויך אויף זיס פיר דען אויגענבליק; אבער באלד האטטע
ער זיא וויעדער פערגעססען אונד בראכטע דורך אללעריייא
מוטהוויללינע קנאבען-שטרייכע דיא גאנצע שטאדט אין
אויפרוהר, וואָדורך נאטירליך דעם אָנקעל טויזענד אונאנ-
גענעהמליכקייטען ערוואכסען וואַרען.

אלס זיס דרייצעהן יאהרע אלט געוואָרדען אונד זאָ-
מיט „בר מצוה" וואורדע, ערהאָפפטע ר' שמחה איינע בעס-
סערונג אונד מעסיגונג דער ווילדען אונבענדיגקייט דעם
קנאבען; אללײן ער האטטע זיך געטיישט; דיא ליידענ-
שאפטען וואוכסען מיט דער קאָרפערליכען ענטוויקעלונג
דעסזעלבען.

ר' שמחה האטטע קיינע קינדער. מיט אום זאָ איניגע-
רער ליעבע שלאָס דער גוטע אָנקעל דען זאָהן דער שוועס-
טער אין זיין הערץ.

פיילנענס קראנקהייט האטטע אונטערדעססען ער-
שרעקליכע פאָרטשריטטע געמאכט, אונד דער קוממער אום
דען אונבענדיגען זאָהן וואַרף זיא אויפ'ס קראנקענלאגער.

אלס זיס צו איהר טראט, אום זיך נאָך איהרעם בע-
פינדען צו ערקונדיגען, ערגריפף זיא זיינע ביידען הענדע
אונד צאָג איהן אן זיך היראן.

„מיין קינד, מיין איינציגעס, געליעבטעס קינד! (זאג-
טע דיא מוטטער) עס נעהט צו ענדע מיט מיר; איך ווערדע
באלד שטערבען, שטערבען מיט קוממער-ערפיללטעם הער-
צען. אָ, זיס, וואס זאָלל אויס דיר ווערדען, ווענן דוא דיך